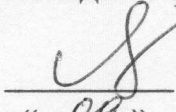

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Кафедра теорії та методики фізичного виховання

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувачка кафедри теорії та
методики фізичного виховання

 доц. Маляренко І.В.
« 09 » вересня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОК 20 ІСТОРІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

Спеціальність 017 Фізична культура і спорт

Ступінь вищої освіти «бакалавр»

Факультет фізичного виховання та спорту

2019-2020 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія фізичної культури» для студентів спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

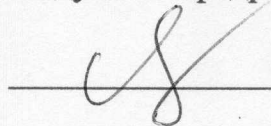
Розробники:

Степанюк Світлана Іванівна, кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання.

Робоча програму **схвалено** на засіданні кафедри теорії та методики фізичного виховання

Протокол від “09” вересня 2019 року № 1

Завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання

 (доцент Маляренко І.В.)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Обов’язкові компоненти освітньої програми	
Модулів – 1	Спеціальність 017 Фізична культура і спорт	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		1-й	1-й
Загальна кількість годин - 120			
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2,5	Ступінь вищої освіти: бакалавр	18 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		32 год.	6 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		70 год.	108 год.
	Вид контролю: екзамен		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:
 для денної форми навчання – 50/70
 для заочної форми навчання – 12/108

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: формування системи знань щодо виникнення й розвитку засобів, форм, методів, ідей та теорій фізичного виховання та спорту.

- формування системи знань щодо виникнення й розвитку засобів, форм, методів, ідей та теорій фізичного виховання та спорту
- розвиток професійної самосвідомості майбутніх фахівців
- виховання морально-етичних та ідейно-патріотичних переконань фахівця, причетності до світової історичної спадщини та традицій в галузі фізичної культури
- прищеплення фахівцям навичок наукового аналізу, спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного розвитку фізичної культури та спорту
- навчання практичних навичок роботи з історичною та науковою літературою, критичного осмислення документів та першоджерел
- вироблення умінь застосовувати набуті знання у професійній діяльності, для орієнтації в сучасних тенденціях розвитку фізичної культури та спорту, оцінки спортивних явищ та подій.

Виконання програми забезпечує вирішення таких взаємозв'язаних **завдань**, а саме:

Пізнавальні: вироблення умінь застосовувати набуті знання у професійній діяльності, для орієнтації в сучасних тенденціях розвитку фізичної культури та спорту, оцінки спортивних явищ та подій; прищеплення фахівцям навичок наукового аналізу, спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного розвитку фізичної культури та спорту.

Практичні: навчання практичних навичок роботи з історичною та науковою літературою, критичного осмислення документів та першоджерел; розвиток професійної самосвідомості майбутніх фахівців; виховання морально-етичних та ідейно-патріотичних переконань фахівця, причетності до світової історичної спадщини та традицій в галузі фізичної культури.

Загальні та спеціальні (професійні, фахові) компетентності:

- Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність до розуміння ретроспективи формування сфери фізичної культури і спорту.

Програмні результати навчання:

- здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем; оцінювати історичні процеси державно-політичного та соціально-економічного розвитку українського суспільства від найдавніших часів до сьогодення; розпізнавати сутність перетворень, що відбуваються в сучасній Україні;
- спілкуватися українською мовою у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування;
- здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами;
- аналізувати процеси становлення та розвитку різних напрямів спорту, олімпійського руху та олімпійської освіти на міжнародному та національному рівнях; описувати особливості розвитку фізичної культури і спорту в різні історичні періоди у світі та Україні;

Міждисциплінарні зв'язки

Суміжними та взаємодоповнюючими дисциплінами є історія української та зарубіжної культури, теорія фізичної культури, теорія і методика обраного виду спорту, педагогіка, олімпійський спорт і ін.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Світова історія фізичної культури і спорту												
Тема 1. Вступ. Значення, зміст та завдання предмету.	8	2	2			4	8	2	2			4
Тема 2. Витоки фізичної культури. Фізична культура в первісному суспільстві.	8	2	2			4	8					8
Тема 3. Фізична культура стародавнього світу.	8	2	2			4	8					8
Тема 4. Фізична культура епохи середньовіччя.	12	2	4			6	12					12
Тема 5. Фізична культура нового часу.	10	2	4			4	10					10
Тема 6. Особливості розвитку спорту нового часу.	8	2	2			4	8					8
Тема 7. Олімпійські ігри Стародавньої Греції.	10	2	2			6	10	2	2			6
Тема 8. Відродження Олімпійських ігор сучасності. Діяльність П'єра де Кубертена	10	2	2			6	10		2			8
Тема 9. Історичні особливості розвитку міжнародного олімпійського руху.	6	-	2			4	6					6
Тема 10. Особливості розвитку міжнародного спортивного руху сучасності.	6	-	2			4	6					6

Тема 11. Витоки фізичної культури в Україні.	8	-	2			6	8					8
Тема 12. Фізична культура та спорт в Україні у XIX-XX ст	8	-	2			6	8					8
Тема 13. Україна в олімпійському русі. Проблеми та перспективи спортивного руху в Україні.	10	2	2			6	10	2				8
Тема 14. Історія становлення та розвитку фізичної культури та спорту на Херсонщині.	8	-	2			6	8					8
Усього за I семестр	120	18	32			70	120	6	6			108
Усього за навчальний рік годин	120	18	32			70	120	6	6			108

Програма навчальної дисципліни

Світова історія фізичної культури і спорту

Вступ. Значення, зміст та завдання предмету.

“Історія фізичної культури” як навчальна і наукова дисципліна. Структура курсу, його зв’язок з іншими предметами. Основні терміни і поняття дисципліни та еволюція їх розвитку. Періодизація та джерела вивчення історії фізичної культури.

Витоки фізичної культури. Фізична культура в первісному суспільстві.

Передумови виникнення і розвитку фізичних вправ та ігор у первісному суспільстві. Теорії походження фізичної культури.

Фізична культура стародавнього світу.

Особливості, провідні форми та суспільне значення фізичної культури стародавнього світу. Значення фізичного виховання в житті Стародавньої Греції. Зміст античної гімнастики. Особливості фізичної культури Стародавнього Риму.

Особливості фізичної культури у країнах стародавнього Сходу та Америки.

Фізична культура епохи середньовіччя.

Особливості європейської фізичної культури в середні віки. Особливості фізичного виховання у середні віки в країнах Сходу. Лицарська система фізичного виховання. Розвиток фізичної культури серед селян та ремісників-міщан європейських країн. Вплив християнської релігії на розвиток фізичного виховання. Зародження науково-методичної думки в галузі фізичного виховання.

Фізична культура нового часу.

Передумови формування національних систем фізичного виховання у XVIII-XIX ст. Особливості німецької, шведської, французької та сокільської систем фізичного виховання. Утворення нових форм та структур фізичного виховання: релігійних, жіночих, робітничих. Скаутський рух.

Особливості розвитку спорту нового часу.

Англійська система фізичного виховання. Діяльність Томаса Арнольда. Формування системи міжнародних змагань та організаційних структур міжнародного спорту. Формування наукових основ розвитку спорту.

Історія міжнародного спортивного та олімпійського рухів

Олімпійські ігри Стародавньої Греції.

Значення спорту у житті античних греків. Передумови виникнення Олімпійських ігор у Стародавній Греції. Програма, зміст, учасники Олімпійських ігор. Спортивні споруди Стародавньої Греції. Причини занепаду давньогрецьких Олімпійських ігор.

Відродження Олімпійських ігор сучасності. Діяльність П'єра де Кубертена.

Передумови відродження Олімпійських ігор сучасності. Піонери відродження Олімпійських ігор. Розкопки Олімпії. Життя та діяльність П. де Кубертена. Атлетичний конгрес 1894 року та його значення. Діяльність О.Бутовського.

Історичні особливості розвитку міжнародного олімпійського руху.

Організація, проведення та значення Ігор I Олімпіади. Хронологія та аналіз Олімпійських ігор сучасності. Діяльність Міжнародного Олімпійського Комітету та його президентів. Олімпійська символіка та атрибутика. "Ода спорту" та її гуманістична цінність. Параолімпійські ігри та їх значення.

Особливості розвитку міжнародного спортивного руху сучасності.

Міжнародний робітничий рух 20-30-х років. Регіональні та континентальні ігри як складова частина міжнародного спортивного руху. Міжнародний студентський спортивний рух, Універсіади. Розвиток неолімпійських видів спорту. Проблеми та перспективи розвитку сучасного міжнародного спортивного та олімпійського рухів.

Витоки фізичної культури в Україні.

Зародження фізичної культури на українських землях у період первіснообщинного ладу. Особливості фізичної культури скіфо-сарматської доби.

Розвиток фізичного виховання та спорту в античних державах Північного Причорномор'я. Значення фізичних вправ у житті стародавніх слов'ян. Особливості, провідні форми та напрямки фізичного виховання у Київській Русі. Фізична підготовка запорізького козацтва.

Україна в міжнародному олімпійському русі.

Виступи українських спортсменів у Олімпійських іграх. Створення НОК України та особливості його діяльності. Особливості, проблеми та перспективи розвитку спортивного руху в сучасній Україні. Кращі спортсмени Херсонщини.

Змістовні модулі навчальної дисципліни
І семестр
СВІТОВА ІСТОРІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ
Лекційний модуль

1.	Вступ. Значення, зміст та завдання предмету.	2 год
2.	Витоки фізичної культури. Фізична культура в первісному суспільстві.	2 год
3.	Фізична культура стародавнього світу.	2 год
4.	Фізична культура епохи середньовіччя.	2 год
5.	Фізична культура нового часу.	2 год
6.	Особливості розвитку спорту нового часу.	2 год
7.	Олімпійські ігри Стародавньої Греції.	2 год
8.	Відродження Олімпійських ігор сучасності. Діяльність П'єра де Кубертена	2 год
9.	Україна в олімпійському русі. Проблеми та перспективи спортивного руху в Україні.	2 год

Семінарський модуль

1.	Вступ. Значення, зміст та завдання предмету.	2 год
2.	Витоки фізичної культури. Фізична культура в первісному суспільстві.	2 год
3.	Фізична культура стародавнього світу.	2 год
4.	Фізична культура епохи середньовіччя.	4 год
5.	Фізична культура нового часу.	4 год
6.	Особливості розвитку спорту нового часу.	2 год
7.	Олімпійські ігри Стародавньої Греції.	2 год
8.	Відродження Олімпійських ігор сучасності. Діяльність П'єра де Кубертена	2 год
9.	Історичні особливості розвитку міжнародного олімпійського руху.	2 год
10.	Особливості розвитку міжнародного спортивного руху сучасності.	2 год
11.	Витоки фізичної культури в Україні.	2 год
12.	Фізична культура та спорт в Україні у XIX-XX ст	2 год
13.	Україна в олімпійському русі. Проблеми та перспективи спортивного руху в Україні.	2 год
14.	Історія становлення та розвитку фізичної культури та спорту на Херсонщині.	2 год

Модулі самостійної роботи

Письмові завдання виконуються у зошитах з позначкою "самостійна робота", обов'язково нумеруються і подаються згідно вказаних термінів, зазначених у таблиці.

Модуль	Вид та форми роботи	Термін виконання	Форма контролю та звітності
1.	Самостійне опрацювання літератури з питань: Виникнення терміну "фізична культура" та еволюція цього поняття. Виникнення терміну "гімнастика" та еволюція цього поняття. Виникнення терміну "спорт" та еволюція цього поняття.	1 тиждень	Дискусія. Письмова робота: „основні терміни та поняття дисципліни”
	Самостійне опрацювання літератури. Система античної гімнастики.	3 тиждень	Опитування; конспект.
	Самостійне опрацювання літератури: Особливості розвитку фізичної культури народів Америки у період доєвропейської колонізації.	3-4 тиждень	Презентації. Опитування.

	Фізичне виховання та змагання у житті середньовічних міщан і ремісників європейських країн. Фізичне виховання та змагання в житті селян у середні віки в європейських країнах.	5-6 тиждень	Опитування.
	Вплив християнської релігії на розвиток фізичного виховання у середні віки в європейських країнах.	6 тиждень	Опитування; Письмова робота „Значення релігії у розвитку фізичного виховання!“.
	Виникнення та розвиток сокільської гімнастики. Діяльність М.Тирша.	7 тиждень	Презентації. Опитування.
	Особливості розвитку спорту нового часу. Англійська система фізичного виховання. Діяльність Томаса Арнольда. Формування системи міжнародних змагань та організаційних структур міжнародного спорту. Формування наукових основ розвитку спорту.	8 тиждень	Опитування; конспект.
2.	Самостійне опрацювання літератури з питань: Легенди та міфи про зародження давньогрецьких Олімпійських ігор.	9 тиждень	Презентації. Опитування.
	Самостійне опрацювання літератури. Життя та діяльність П'єра де Кубертена..	10 тиждень	Опитування; конспект.
	Олімпійська символіка та атрибутика. “Ода спорту” та її гуманістична цінність.	11 тиждень	Презентації. Опитування.
	Історичні особливості розвитку міжнародного олімпійського руху. Організація, проведення та значення Ігор I Олімпіади. Хронологія та аналіз Олімпійських ігор сучасності. Діяльність Міжнародного Олімпійського Комітету та його президентів. Олімпійська символіка та атрибутика. “Ода спорту” та її гуманістична цінність. Параолімпійські ігри та їх значення.	12 тиждень	Опитування; конспект.
	Особливості розвитку міжнародного спортивного руху сучасності. Міжнародний робітничий рух 20-30-х років. Регіональні та континентальні ігри як складова частина міжнародного спортивного руху. Міжнародний студентський спортивний рух, Універсіади. Розвиток неолімпійських видів спорту. Проблеми та перспективи розвитку сучасного міжнародного спортивного та олімпійського рухів.	13 тиждень	Опитування; конспект.

<p>Фізична культура та спорт в Україні у XIX-XX ст.</p> <p>Історичні передумови розвитку спортивного руху в Україні.</p> <p>Особливості розвитку фізичної культури і спорту в Східній Україні у XIX-XX ст.</p> <p>Особливості розвитку фізичної культури в Західній Україні (кінець XIX–30-і рр. XX ст.).</p> <p>Розвиток спорту за часів УРСР.</p> <p>Зародження організаційних, програмно-нормативних та науково-методичних основ системи фізичного виховання.</p>	14 тиждень	Опитування.
Виступи спортсменів УРСР в Олімпійських іграх.	15 тиждень	Презентації. Опитування.
Херсонці на Олімпійських іграх.	15 тиждень	Презентації. Опитування.
Історія заснування факультету фізичного виховання та спорту.	15 тиждень	Дискусія. Письмова робота: „Що я знаю про свій факультет”
Спортивний клуб ХДУ.	15 тиждень	Презентації. Опитування.
Написання реферату на одну із запропонованих тем		Виступ з доповіддю

ТЕМАТИКА РЕФЕРАТІВ

з історії фізичної культури

1. Теорії походження фізичних вправ та ігор.
2. Особливості розвитку фізичної культури стародавнього світу.
3. Розвиток фізичної культури в Античній Греції.
4. Фізичне виховання у Спарті та в Афінах.
5. Легенди та міфи про зародження давньогрецьких Олімпійських ігор.
6. Учасники, програма та значення давньогрецьких Олімпійських ігор.
7. Причини занепаду давньогрецьких Олімпійських ігор.
8. Особливості фізичної культури Стародавнього Риму.
9. Розвиток середньовічної фізичної культури.
10. Національні системи фізичного виховання у XVIII-XIX ст.: передумови виникнення та особливості функціонування.
11. Зародження сучасного спорту.
12. Передумови відродження Олімпійських ігор сучасності.
13. Життя та діяльність П'єра де Кубертена.
14. Олімпійський конгрес 1894 року та його значення.
15. МОК та особливості його діяльності.
16. Олімпійська символіка та атрибутика.
17. Діяльність окремих міжнародних спортивних федерацій (на прикладі окремого виду спорту).
18. Міжнародний студентський спортивний рух. Історія проведення Універсіад.
19. Міжнародний скаутський рух.
20. Регіональні спортивні рухи та ігри (Панамериканські, Паназіатські, Панафриканські тощо).
21. Особливості проведення та аналіз окремих ігор Олімпіад.
22. Історія виникнення та проведення зимових Олімпійських ігор.
23. Виступи спортсменів України в Олімпійських іграх.

24. Виступи спортсменів окремого регіону (області) України в Олімпійських іграх.
25. З історії діяльності Херсонського державного університету.
26. З історії спортивного руху в рідному місті (селі).
27. Фізичне виховання запорізького козацтва.
28. Фізична культура античного Північного Причорномор'я.
29. Особливості спортивно-гімнастичного руху в Західній Україні.
30. Діяльність професора Івана Боберського.
31. Особливості розвитку пластового руху в Західній Україні.
32. Історія утворення та особливості діяльності НОК України.
33. Спортивний рух серед української діаспори.
34. Історія розвитку окремого виду спорту.
35. Видатні спортсмени та діячі спортивного руху України.

ПОРЯДОК ПІДГОТОВКИ НАУКОВОГО РЕФЕРАТУ:

1. Вибір теми.
2. Підбір літературних джерел.
3. Консультація з викладачем.
4. Складання плану реферату.
5. Вивчення змісту літературних джерел.
6. Систематизація накопиченого матеріалу відповідно до плану.
7. Написання реферату, оформлення висновків та опис бібліографічних джерел.
8. Захист реферату та підготовка виступу за темою реферату.

Література для написання рефератів.

1. Воробйов П.Г., Фірсель М.И. На славу спорту і в ім'я честі: Нариси про олімпійські види спорту.- К., 1976.- 264 с.
2. П'єр де Кубертен. Олімпійські мемуари. – К.: Олимпийская литература, 1997. – 178 с.
3. Пилат В.С. Бойовий гопак. – Львів: Галицька Січ, 1994 – 281 с.
4. Приступа Є.Н. Народна фізична культура українців. - Львів, 1995. – 254с.
5. Приступа Є.Н., Пилат В.С. Традиції української національної фізичної культури. – Львів: Троян, 1991. – 104 с.
6. Савчук Б. Український пласт (1911-1939). – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1996. – 272 с.
7. Суник О.Б. Від Олімпії до Москви. - К.: Здоров'я, 1980. – 200 с.
8. Трофим'як Б.Е. Фізичне виховання і спортивний рух у Західній Україні (з початку 30-х років XIX ст. до 1939 р.): Навчальний посібник / Інститут змісту і методів навчання. – К., 1997. – 419 с.
9. Яворницький Д.І. Історія запорізьких козаків: У 3 Т./Ред. кол.: П.С.Сохань та ін. – К.: Наукова думка, 1990-1993.
21. Zinkewych O. Ukrainian Olympic Champions. – Baltimore-Toronto: Smoloskyp, 1984. – 157 p.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бака М.М. Спортивні вершини дев'ятої п'ятирічки.- К., 1976.- 112 с.
2. Вацеба О.М. Нариси з історії західно-українського спортивного руху. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1997. – 232 с.
3. Воробйов П.Г., Фірсель М.И. На славу спорту і в ім'я честі: Нариси про олімпійські види спорту.- К., 1976.- 264 с.
4. Всесвітня історія фізичної культури: [метод. матер.] [Текст] / Віра Ткачук, Світлана Степанюк, Оксана Гречанюк. – Херсон : БОРИСФЕН-ПРО, 2016. – 98 с.
5. Заседа І. Олімпійські нариси.- К., 1957.- 140 с.
6. Заседа І. Олімпійці.- К., 1975.- 224 с.
7. Історія розвитку спорту осіб з інвалідністю на Херсонщині: [методичні рекомендації для проведення практичних занять з курсу «Теоретичні основи інвалідного спорту» /для здобувачів ступеню вищої освіти «бакалавр» денної форми навчання спеціальності 017 фізична культура і спорт] [Текст] / Світлана Степанюк, Людмила Малащенко, Віра Ткачук. – Херсон: ТОВ «БОРИСФЕН-ПРО», 2018. – 56 с.
8. Історія спортивного і олімпійського руху: [метод. матер.] [Текст] / Віра Ткачук, Світлана Степанюк, Оксана Гречанюк. – Херсон : БОРИСФЕН-ПРО, 2016. – 95 с.
9. Історія фізичної культури: [навч.-метод. посіб.] [Текст] / Світлана Степанюк, Оксана Гречанюк, Ірина Маляренко, Віра Ткачук. – Херсон : Вишемирський В.С., 2016. – 272 с. – ISBN978-617-7273-44-7
10. Історія фізичної культури: [робочий зошит /для здобувачів ступеню вищої освіти «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальностей 014.11 середня освіта (фізична культура), 017 фізична культура і спорт] [метод. матер.] [Текст] / Світлана Степанюк, Віра Ткачук. – Херсон: БОРИСФЕН-ПРО, 2016. – 46 с.
11. Кулик В.В. Від Всевобучу до світових рекордів: історія розвитку фізкультурного і спортивного руху на Україні. Нарис. – К.: Здоров'я, 1971. – 183 с.
12. Кулик Я.Л., Костюк С.А., Петренко М.І. Історія виникнення й розвитку фізичної культури та спорту на Україні. – Вінниця: Логос, 1997. – 133 с.
13. Маляренко І.В., Степанюк С.І. Історія становлення та розвитку фізичної культури та спорту на Херсонщині. – Херсон: ХДУ, 2003. – 60 с

14. На олімпійських хвилях: Довідник УСЦАК (1981-1996) / Упорядник О.Твардовський. – Ньюарк (США), 1997. – 142 с.
15. Новосьолов М., Суник О. Олімпійські ігри: Короткий історичний огляд. - К., 1961. – 168 с.
16. П'єр де Кубертен. Олімпійські мемуари. – К.: Олимпийская литература, 1997. – 178 с.
17. Пилат В.С. Бойовий гопак. – Львів: Галицька Січ, 1994 – 281 с.
18. Попеску І.К. Спорт у долях балканських народів. – Львів: Світ, 1991. – 184 с.
19. Приступа Є.Н. Народна фізична культура українців. - Львів, 1995. – 254с.
20. Приступа Є.Н., Пилат В.С. Традиції української національної фізичної культури. – Львів: Троян, 1991. – 104 с.
21. Савчук Б. Український пласт (1911-1939). – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1996. – 272 с.
22. Семенко Ю. Шахи в Україні. – Львів: Каменярь, 1993.
23. Спортивне товариство “Україна” (Львів). До 80-річчя заснування: Альманах. Ред.кол. Й.Лось та ін. – Львів: Світ, 1991. – 136 с.
24. Степанюк С.І. Гречанюк О.О., Маляренко І.В. Історія фізичної культури” за блочно-модульною системою (Методичний посібник) – Херсон: ХДУ, 2006. – 234 с.
25. Студентський спортивний рух: історія та сучасність. / Степанюк С.І., Вацеба О.М. (Методичні рекомендації) – Львів.: Українські технології, 2003. – 60 с.
26. Суник О.Б. Від Олімпії до Москви. - К.: Здоров'я, 1980. – 200 с.
27. Твардовський О., Попович О. Січовими шляхами: Історія українського спортивно-виховного товариства “Чорноморська Січ” в Ньюарку (1924-1999). – Ньюарк, 1999. – 416 с.
28. Трофим'як Б.Е. Фізична культура і спорт в Українській РСР. – Львів: Вища школа, 1987. – 159 с.
29. Трофим'як Б.Е. Фізичне виховання і спортивний рух у Західній Україні (з початку 30-х років XIX ст. до 1939 р.): Навчальний посібник\ Інститут змісту і методів навчання. – К., 1997. – 419 с.
30. Яворницький Д.І. Історія запорізьких козаків: У 3 Т./Ред. кол.: П.С.Сохань та ін. – К.: Наукова думка, 1990-1993.

1. Zinkewych O. Ukrainian Olympic Champions. – Baltimore-Toronto: Smoloskyp, 1984. – 157 p.

■

■ **Додаткова література.**

1. Виступи веслярів України на олімпійських іграх [Текст] / А.В.Захаров, С.Степанюк // Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: зб. матеріалів IV регіональної наук.-практ. інтер.-конф. з міжнародною участю, м. Харків, 26-28 квітня 2017 р. / Департамент у справах молод. та спорту ХОДА ; Департамент спорт. іміджевих проєктів та маркетингу ХМР; Департамент у спр. сім'ї, молоді та спорту ХМР; Харків. держ. академія фіз. культ. ; Каф. менедж. фіз. культури. - Харків : ХДАФК, 2017. – С.172-176.
2. Волошин А.П., Ксендзенко Ф.М. У Олимпийской черты. - К.: Молодь, 1988. – 400 с.
3. Діяльність «Товариства сприяння фізичному розвитку дітей» у становленні фізичного виховання дітей Херсона кінця XIX – початку XX століття Світлана Степанюк, Тетяна Ектова [текст]: Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. / за заг. ред. Євгена Приступи. – Львів, 2019. – Вип. 23, т. 1. – С. 65-67.
4. Заседа І. Олімпійські нариси.- К., 1957.- 140 с.
5. Заседа І. Олімпійці.- К., 1975.- 224 с.
6. Здіяльності Херсонського регіонального центру фізичної культури та спорту інвалідів «інваспорт» [Текст] / Світлана Степанюк, Людмила Малащенко, Жанна Ломака // Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: зб. матеріалів VI регіональної наук.-практ. інтер.-конф. з міжнародною участю, м. Харків, 17-19 травня 2018 р. / Департамент у справах молод. та спорту ХОДА; Департамент спорт. іміджевих проєктів та маркетингу ХМР;

- Департамент у спр. сім'ї, молоді та спорту ХМР; Харків. держ. академія фіз. культ. ; Каф. менедж. фіз. культури. - Харків : ХДАФК, 2018. – С.144-148.
7. Історія розвитку легкої атлетики на Херсонщині / С. Степанюк, М. Гаргола, Т. Ектова [Текст] // Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: зб. матеріалів VI регіональної наук.-практ. інтер.-конф. з міжнародною участю, м. Харків, 17-19 травня 2018 р. / Департамент у справах молод. та спорту ХОДА ; Департамент спорт. іміджевих проєктів та маркетингу ХМР; Департамент у спр. сім'ї, молоді та спорту ХМР; Харків. держ. академія фіз. культ. ; Каф. менедж. фіз. культури. - Харків : ХДАФК, 2018. – С.216-221
8. Історія становлення та розвитку веслування на човнах "ДРАКОН" / Кардаш Крістіна, Світлана Степанюк // Актуальні проблеми юнацького спорту [Текст]: зб. статей XIII Всеукр. наук. конф. (27 вересня 2018 р.) /уклад.: С.К.Голяка. – Херсон: ХДУ, 2018. – С.125-129.
9. Історія становлення та розвитку фізичної культури та спорту на Херсонщині. / Малярєнко І.В., Степанюк С.І. (Методичний посібник) – Херсон: ХДУ, 2003. – 60 с.
10. Особливості становлення та розвитку академічного веслування на Херсонщині [Текст] / С.І. Степанюк, О.О. Жайворонок, С. М. Юськів, К.В. Юськів. Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: зб. матеріалів VII регіональної наук.-практ. інтер.-конф. з міжнародною участю, м. Харків, 15-17 травня 2019 р. / Департамент у справах молод. та спорту ХОДА ; Департамент спорт. іміджевих проєктів та маркетингу ХМР; Департамент у спр. сім'ї, молоді та спорту ХМР; Харків. держ. академія фіз. культ. ; Каф. менедж. фіз. культури. - Харків : ХДАФК, 2019. – С. 132-135.
11. Платонов В.Н., Гуськов С.И. Олимпийский спорт: Учебник: в 2-х кн. -К.: Олимпийская литература, 1994. - Кн. 1. – 496 с.
12. Платонов В.Н., Гуськов С.И. Олимпийский спорт: Учебник: в 2-х кн. -К.: Олимпийская литература, 1997. - Кн. 2. – 384 с.
13. Розвиток веслувального спорту на Херсонщині / Степанюк С. І., Захаров А. В. // Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту в контексті 25-річчя незалежності України : зб. матеріалів IV регіон. наук.-практ. інтер.-конф. з між нар. участю, м. Харків, 11-13 трав. 2016 р. – Х., 2016. – С. 178-183.
14. Семенко Ю. Шахи в Україні. – Львів: Каменяр, 1993.
15. Семенов-Зусер С.А. Физическая культура и зрелище в древнегреческих колониях северного причерноморья. - Харьков, 1940. - 42 с.
16. Семенов-Зусер С.А. Физическая культура и зрелище в древнегреческих колониях северного причерноморья. - Харьков, 1940. - 42 с.
17. Становлення та розвиток пляжного гандболу на Херсонщині [Текст] / А.Сінчук , С.Степанюк // Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: зб. матеріалів IV регіональної наук.-практ. інтер.-конф. з міжнародною участю, м. Харків, 26-28 квітня 2017 р. / Департамент у справах молод. та спорту ХОДА ; Департамент спорт. іміджевих проєктів та маркетингу ХМР; Департамент у спр. сім'ї, молоді та спорту ХМР; Харків. держ. академія фіз. культ. ; Каф. менедж. фіз. культури. - Харків : ХДАФК, 2017. – С.177-189.
18. Участь студентів факультету фізичного виховання та спорту херсонського державного університету в Олімпійських іграх [Текст] / С.Степанюк, В. Коваль, Т. Ектова // Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: зб. матеріалів IV регіональної наук.-практ. інтер.-конф. з міжнародною участю, м. Харків, 26-28 квітня 2017 р. / Департамент у справах молод. та спорту ХОДА ; Департамент спорт. іміджевих проєктів та маркетингу ХМР; Департамент у спр. сім'ї, молоді та спорту ХМР; Харків. держ. академія фіз. культ. ; Каф. менедж. фіз. культури. - Харків : ХДАФК, 2017. – С.279-283.
19. Федак В.В. Закарпаття у спортивному вимірі. – Ужгород: Карпати, 1994. – 148 с.
20. Хавин Б.Н. Все об олимпийских играх.- Москва: Физкультура и спорт, 1985.- 464 с.
21. Чернова Є.М. Розвиток фізичної культури і спорту в Українській РСР. – К., - 1959. – 45 с.
22. Шанин Ю.В. Олимпийские игры и поэзия эллинов.- К.: Вища школа 1980.-183 с.

INTERNET – ресурси (Основні Web-сторінки в INTERNET).

<http://www.noc-ukr.org/>

<http://www.olympic.ru>

<http://www.olympic.webteka.com>.

Оцінювання модулю здійснюється у формі самостійної письмової роботи.

6. Методи навчання

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця фізичної культури з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

З метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу. При викладанні лекцій здійснюється комп'ютерна підтримка навчального процесу. На заняттях впроваджуються інтерактивні методи навчання: пояснювально-ілюстративні: лекція; бесіда; пояснення; ілюстрація. Інтерактивні: групові дискусії; аналіз реальних проблем; дискусія «питання-відповідь»; робота у групах; інтерактивні презентації; дискусії; мозкові штурми; аналіз історій і ситуацій. Частово-пошуковий.

7. Методи контролю

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовуються такі методи контролю, які мають сприяти підвищенню мотивації студентів – майбутніх фахівців до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки використовується усний контроль: індивідуальне опитування; фронтальна перевірка знань та письмовий контроль: письмова контрольна робота, письмовий твір (есе), а також тестова перевірка знань. Реферат та його захист.

Критерії оцінювання знань і вмінь студентів

Контроль успішності студента здійснюється з використанням методів і засобів, що визначені в ХДУ. Академічні успіхи студента оцінюються за шкалою, яка застосована в ХДУ з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за бальною шкалою, що використовується в Херсонському державному університеті	Оцінка за національною системою
A	5	відмінно
B	4	добре
C	4	
D	3	
E	3	задовільно
FX	2	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ СТУДЕНТІВ З КУРСУ «ІСТОРІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ»

A (відмінно)	Студент має глибокі міцні і системні знання з усього теоретичного курсу, може чітко сформулювати дефініції, використовуючи спеціальну термінологію історії фізичної культури, володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми історії фізичної культури, її мету та завдання. Вміє застосувати здобуті теоретичні знання у всіх видах практичних завдань. Самостійно може підготувати змістовний реферат і захистити основні його положення.
B (добре)	Студент має глибокі міцні ґрунтовні знання з історії фізичної культури, виконує практичні завдання без помилок, але може допустити неточності в формулюванні основних понять історії фізичної культури, незначні помилки в наведених прикладах. Студент самостійно може підготувати реферат і захистити основні його положення.
C (добре)	Студент знає програмний матеріал у повному обсязі, має практичні вміння, але не вміє самостійно мислити, підготувати реферат і захищати його положення. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями
D (задовільно)	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
E (задовільно)	Студент має початковий рівень знань, володіє необхідними уміньми та навичками для вирішення стандартних завдань; виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; здатний з помилками дати визначення понять та категорій, що вивчаються; може самостійно оволодівати частиною навчального матеріалу, але висновки робить нелогічні, непослідовні
FX (не задовільно)	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; робить спробу розповісти суть заданого, але відповідає лише за допомогою викладача на рівні "так" чи "ні"; однак може самостійно знайти в підручнику відповідь
F (не задовільно)	Студент не володіє необхідними знаннями, уміньми, навичками та науковими термінами, демонструє низький рівень теоретико-методичних знань та умінь

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ "ІСТОРІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ"

А відмінно	Студент показує глибокі знання при виконання завдання. Вільно володіє різними джерелами інформації. Здатен самостійно виявити та опрацювати необхідну літературу та інтернет джерела. З урахуванням всіх вимог оформлює результати самостійної роботи (реферат). Досконало застосовує наукову термінологію. Під час заняття вдало поєднує теоретичні знання та практичні вміння з даної дисципліни. Ґрунтовно захищає розроблені завдання щодо підготовки та проведення науково-дослідної роботи.
В добре	Студент має міцні ґрунтовні знання. Підготовка до заняття відбувається своєчасно, результатом якої є розроблений реферат. Володіє науковою термінологією в повному обсязі. Використовує різні джерела інформації. Володіє достатнім досвідом щодо самостійного опанування практичними вміннями та навичками проведення дослідної роботи. Вільно захищає самостійні розробки
С добре	Студент знає програмний матеріал повністю. Реферат та інші форми письмових завдань розроблені з незначними помилками, які виключно стосуються оформлення. Термінологія в основному використовується правильно, з незначними помилками, які не приводять до перекручування суті. При захисті самостійної роботи багато уваги приділяє конспекту.
Д задовільно	Студент має уявлення про навчальний матеріал, але його знання мають загальний характер. Реферат підготовлений з помилками, які стосуються змісту. Студент допускає незначні помилки в термінології. Виконані роботи мають суттєві помилки, які після зауважень може частково самостійно виправити.
Е задовільно	Студент знає основну тему заняття, має уявлення про поставлене завдання, але його знання мають загальний характер. Реферат розроблений з грубими помилками, як за змістом так і за оформленням. Студент не відриваючись від конспекту може доповісти про суть виконаного завдання. Допускає грубі помилки в термінології.
Ф Х незадовільно	Студент не готовий до заняття, не має реферату. Не володіє необхідними знаннями та навичками проведення дослідно-експериментальної роботи.
Ф незадовільно	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював самостійно, не може виконати жодного елементу завдання, що виноситься на самостійну роботу.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ ПРИ ВИКОНАННІ ТЕСТОВИХ
ЗАВДАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ "ІСТОРІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ"**

Тестовий бал	100-бальна шкала (від 0 до 100)	Семибальна шкала
50	100	5 A
49	98	
48	96	
47	94	
46	92	
45	90	
44	88	
43	86	4 B
42	84	
41	82	
40	80	
39	78	4 C
38	76	
37	74	
36	72	
35	70	3 D
34	68	
33	66	
32	64	
31	62	3 E
30	60	
29	58	
28	56	
27	54	2 X
26	52	
25	50	

Тестовий бал	100-бальна шкала (від 0 до 100)	Семибальна шкала
24	48	2
23	46	
22	44	
21	42	
20	40	
19	38	
18	36	
17	34	
16	32	
15	30	
14	28	
13	26	
12	24	1 F
11	22	
10	20	
9	18	
8	16	
7	14	
6	12	
5	10	
4	08	
3	06	
2	04	
1	02	
0	0	

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК СТУДЕНТІВ З КУРСУ
"ІСТОРІЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ"
(іспит)**

А (відмінно)	Студент має глибокі міцні і системні знання з усього теоретичного курсу, може чітко сформулювати дефініції, використовуючи спеціальну термінологію фізичної культури, володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми історії фізичної культури, її мету та завдання. Вміє застосувати здобуті теоретичні знання у всіх видах практичних завдань, що стосується історії фізичної культури. Самостійно може підготувати змістовний реферат і захистити основні його положення.
В (добре)	Студент має глибокі міцні ґрунтовні знання з історії фізичної культури, виконує практичні завдання без помилок, але може допустити неточності в формулюванні основних понять історії фізичної культури, незначні помилки в наведених прикладах. Студент самостійно може підготувати реферат і захистити основні його положення.
С (добре)	Студент знає програмний матеріал у повному обсязі, має практичні вміння, але не вміє самостійно мислити, підготувати реферат і захищати його положення. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями
Д (задовільно)	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
Е (задовільно)	Студент має початковий рівень знань, володіє необхідними уміннями та навичками для вирішення стандартних завдань; виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; здатний з помилками дати визначення понять та категорій, що вивчаються; може самостійно оволодівати частиною навчального матеріалу, але висновки робить нелогічні, непослідовні
FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; робить спробу розповісти суть заданого, але відповідає лише за допомогою викладача на рівні "так" чи "ні"; однак може самостійно знайти в підручнику відповідь
Ф (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	Студент не володіє необхідними знаннями, уміннями, навичками та науковими термінами, демонструє низький рівень теоретико-методичних знань та умінь

Іспит з дисципліни складається згідно білетів, що проводиться після закінчення курсу.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Основна література.

1. Бака М.М. Спортивні вершини дев'ятої п'ятирічки.- К., 1976.- 112 с.
2. Вацеба О.М. Нариси з історії західно-українського спортивного руху. – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1997. – 232 с.
3. Воробйов П.Г., Фірсель М.И. На славу спорту і в ім'я честі: Нариси про олімпійські види спорту.- К., 1976.- 264 с.
4. Всесвітня історія фізичної культури: [метод. матер.] [Текст] / Віра Ткачук, Світлана Степанюк, Оксана Гречанюк. – Херсон : БОРИСФЕН-ПРО, 2016. – 98 с.
5. Заседа І. Олімпійські нариси.- К., 1957.- 140 с.
6. Заседа І. Олімпійці.- К., 1975.- 224 с.
7. Історія розвитку спорту осіб з інвалідністю на Херсонщині: [методичні рекомендації для проведення практичних занять з курсу «Теоретичні основи інвалідного спорту» /для здобувачів ступеню вищої освіти «бакалавр» денної форми навчання спеціальності 017 фізична культура і спорт] [Текст] / Світлана Степанюк, Людмила Малащенко, Віра Ткачук. – Херсон: ТОВ «БОРИСФЕН-ПРО», 2018. – 56 с.
8. Історія спортивного і олімпійського руху : [метод. матер.] [Текст] / Віра Ткачук, Світлана Степанюк, Оксана Гречанюк. – Херсон : БОРИСФЕН-ПРО, 2016. – 95 с.
9. Історія фізичної культури: [навч.-метод. посіб.] [Текст] / Світлана Степанюк, Оксана Гречанюк, Ірина Маляренко, Віра Ткачук. – Херсон : Вишемирський В.С., 2016. – 272 с. – ISBN978-617-7273-44-7
10. Історія фізичної культури: [робочий зошит /для здобувачів ступеню вищої освіти «бакалавр» денної та заочної форм навчання спеціальностей 014.11 середня освіта (фізична культура), 017 фізична культура і спорт] [метод. матер.] [Текст] / Світлана Степанюк, Віра Ткачук. – Херсон: БОРИСФЕН-ПРО, 2016. – 46 с.
11. Кулик В.В. Від Всеовбучу до світових рекордів: історія розвитку фізкультурного і спортивного руху на Україні. Нарис. – К.: Здоров'я, 1971. – 183 с.
12. Кулик Я.Л., Костюк С.А., Петренко М.І. Історія виникнення й розвитку фізичної культури та спорту на Україні. – Вінниця: Логос, 1997. – 133 с.
13. Маляренко І.В., Степанюк С.І. Історія становлення та розвитку фізичної культури та спорту на Херсонщині. – Херсон: ХДУ, 2003. – 60 с
14. На олімпійських хвилях: Довідник УСЦАК (1981-1996) / Упорядник О.Твардовський. – Ньюарк (США), 1997. – 142 с.
15. Новосьолов М., Суник О. Олімпійські ігри: Короткий історичний огляд. - К.,1961. – 168 с.
16. П'єр де Кубертен. Олімпійські мемуари. – К.: Олимпийская литература, 1997. – 178 с.
17. Пилат В.С. Бойовий гопак. – Львів: Галицька Січ, 1994 – 281 с.
18. Попеску І.К. Спорт у долях балканських народів. – Львів: Світ, 1991. – 184 с.
19. Приступа Є.Н. Народна фізична культура українців. - Львів, 1995. – 254с.
20. Приступа Є.Н., Пилат В.С. Традиції української національної фізичної культури. – Львів: Троян, 1991. – 104 с.
21. Савчук Б. Український пласт (1911-1939). – Івано-Франківськ: Лілея-НВ, 1996. – 272 с.
22. Семенко Ю. Шахи в Україні. – Львів: Каменярь, 1993.
23. Спортивне товариство “Україна” (Львів). До 80-річчя заснування: Альманах. Ред.кол. Й.Лось та ін. – Львів: Світ, 1991. – 136 с.
24. Степанюк С.І. Гречанюк О.О., Маляренко І.В. Історія фізичної культури” за блочно-модульною системою (Методичний посібник) – Херсон: ХДУ, 2006. – 234 с.
25. Студентський спортивний рух: історія та сучасність. / Степанюк С.І., Вацеба О.М. (Методичні рекомендації) – Львів.: Українські технології, 2003. – 60 с.
26. Суник О.Б. Від Олімпії до Москви. - К.: Здоров'я, 1980. – 200 с.

27. Твардовський О., Попович О. Січовими шляхами: Історія українського спортивно-виховного товариства "Чорноморська Січ" в Ньюарку (1924-1999). – Ньюарк, 1999. – 416 с.
28. Трофим'як Б.Е. Фізична культура і спорт в Українській РСР. – Львів: Вища школа, 1987. – 159 с.
29. Трофим'як Б.Е. Фізичне виховання і спортивний рух у Західній Україні (з початку 30-х років XIX ст. до 1939 р.): Навчальний посібник\ Інститут змісту і методів навчання. – К., 1997. – 419 с.
30. Яворницький Д.І. Історія запорізьких козаків: У 3 Т./Ред. кол.: П.С.Сохань та ін. – К.: Наукова думка, 1990-1993.
31. Zinkewych O. Ukrainian Olympic Champions. – Baltimore-Toronto: Smoloskyp, 1984. – 157 p.

Додаткова література.

1. Виступи веслярів України на олімпійських іграх [Текст] / А.В.Захаров, С.Степанюк // Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: зб. матеріалів IV регіональної наук.-практ. інтер.-конф. з міжнародною участю, м. Харків, 26-28 квітня 2017 р. / Департамент у справах молод. та спорту ХОДА ; Департамент спорт. іміджевих проєктів та маркетингу ХМР; Департамент у спр. сім'ї, молоді та спорту ХМР; Харків. держ. академія фіз. культ. ; Каф. менедж. фіз. культури. - Харків : ХДАФК, 2017. – С.172-176.
2. Волошин А.П., Ксендзенко Ф.М. У Олимпийской черты. - К.: Молодь, 1988. – 400 с.
3. Діяльність «Товариства сприяння фізичному розвитку дітей» у становленні фізичного виховання дітей Херсона кінця XIX – початку XX століття Світлана Степанюк, Тетяна Ектова [текст]: Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. / за заг. ред. Євгена Приступи. – Львів, 2019. – Вип. 23, т. 1. – С. 65-67.
4. Заседа І. Олімпійські нариси.- К., 1957.- 140 с.
5. Заседа І. Олімпійці.- К., 1975.- 224 с.
6. З діяльності Херсонського регіонального центру фізичної культури та спорту інвалідів «інваспорт» [Текст] / Світлана Степанюк, Людмила Малащенко, Жанна Ломака // Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: зб. матеріалів VI регіональної наук.-практ. інтер.-конф. з міжнародною участю, м. Харків, 17-19 травня 2018 р. / Департамент у справах молод. та спорту ХОДА; Департамент спорт. іміджевих проєктів та маркетингу ХМР; Департамент у спр. сім'ї, молоді та спорту ХМР; Харків. держ. академія фіз. культ. ; Каф. менедж. фіз. культури. - Харків : ХДАФК, 2018. – С.144-148.
7. Історія розвитку легкої атлетики на Херсонщині / С. Степанюк, М. Гаргола, Т. Ектова [Текст] // Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: зб. матеріалів VI регіональної наук.-практ. інтер.-конф. з міжнародною участю, м. Харків, 17-19 травня 2018 р. / Департамент у справах молод. та спорту ХОДА ; Департамент спорт. іміджевих проєктів та маркетингу ХМР; Департамент у спр. сім'ї, молоді та спорту ХМР; Харків. держ. академія фіз. культ. ; Каф. менедж. фіз. культури. - Харків : ХДАФК, 2018. – С.216-221
8. Історія становлення та розвитку веслування на човнах "ДРАКОН" / Кардаш Крістіна, Світлана Степанюк // Актуальні проблеми юнацького спорту [Текст]: зб. статей XIII Всеукр. наук. конф. (27 вересня 2018 р.) /уклад.: С.К.Голяка. – Херсон: ХДУ, 2018. – С.125-129.
9. Історія становлення та розвитку фізичної культури та спорту на Херсонщині. / Маляренко І.В., Степанюк С.І. (Методичний посібник) – Херсон: ХДУ, 2003. – 60 с.
10. Особливості становлення та розвитку академічного веслування на Херсонщині [Текст] / С.І. Степанюк, О.О. Жайворонок, С. М. Юськів, К.В. Юськів. Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: зб. матеріалів VII регіональної наук.-практ. інтер.-конф. з міжнародною участю, м. Харків, 15-17 травня 2019 р. / Департамент у справах молод. та спорту ХОДА ; Департамент спорт. іміджевих проєктів та маркетингу ХМР; Департамент у спр. сім'ї, молоді та спорту ХМР; Харків. держ. академія фіз. культ. ; Каф. менедж. фіз. культури. - Харків : ХДАФК, 2019. – С. 132-135.
11. Платонов В.Н., Гуськов С.И. Олимпийский спорт: Учебник: в 2-х кн. -К.: Олимпийская литература, 1994. - Кн. 1. – 496 с.

12. Платонов В.Н., Гуськов С.И. Олимпийский спорт: Учебник: в 2-х кн. -К.: Олимпийская литература, 1997. - Кн. 2. – 384 с.
13. Розвиток веслувального спорту на Херсонщині / Степанюк С. І., Захаров А. В. // Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту в контексті 25-річчя незалежності України : зб. матеріалів IV регіон. наук.-практ. інтер.-конф. з між нар. участю, м. Харків, 11-13 трав. 2016 р. – Х., 2016. – С. 178-183.
14. Семенко Ю. Шахи в Україні. – Львів: Каменярь, 1993.
15. Семенов-Зусер С.А. Физическая культура и зрелище в древнегреческих колониях северного причерноморья. - Харьков, 1940. - 42 с.
16. Семенов-Зусер С.А. Физическая культура и зрелище в древнегреческих колониях северного причерноморья. - Харьков, 1940. - 42 с.
17. Становлення та розвиток пляжного гандболу на Херсонщині [Текст] / А.Сінчук , С.Степанюк // Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: зб. матеріалів IV регіональної наук.-практ. інтер.-конф. з міжнародною участю, м. Харків, 26-28 квітня 2017 р. / Департамент у справах молод. та спорту ХОДА ; Департамент спорт. іміджевих проєктів та маркетингу ХМР; Департамент у спр. сім'ї, молоді та спорту ХМР; Харків. держ. академія фіз. культ. ; Каф. менедж. фіз. культури. - Харків : ХДАФК, 2017. – С.177-189.
18. Участь студентів факультету фізичного виховання та спорту херсонського державного університету в Олімпійських іграх [Текст] / С.Степанюк, В. Коваль, Т. Ектова // Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: зб. матеріалів IV регіональної наук.-практ. інтер.-конф. з міжнародною участю, м. Харків, 26-28 квітня 2017 р. / Департамент у справах молод. та спорту ХОДА ; Департамент спорт. іміджевих проєктів та маркетингу ХМР; Департамент у спр. сім'ї, молоді та спорту ХМР; Харків. держ. академія фіз. культ. ; Каф. менедж. фіз. культури. - Харків : ХДАФК, 2017. – С.279-283.
19. Федак В.В. Закарпаття у спортивному вимірі. – Ужгород: Карпати, 1994. – 148 с.
20. Хавин Б.Н. Все об олимпийских играх.- Москва: Физкультура и спорт, 1985.- 464 с.
21. Чернова Є.М. Розвиток фізичної культури і спорту в Українській РСР. – К., - 1959. – 45 с.
22. Шанин Ю.В. Олимпийские игры и поэзия эллинов.- К.: Вища школа 1980.-183 с.

INTERNET – ресурси (Основні Web-сторінки в INTERNET).

<http://www.noc-ukr.org/>

<http://www.olympic.ru>

<http://www.olympic.webteka.com>.

Зміни та доповнення
на 20__ / 20__ н.р.

Затверджено
протокол від _____ № _____ засідання кафедри _____
Завідувач кафедри _____ / _____ /

Зміни та доповнення
на 20__ / 20__ н.р.

Затверджено
протокол від _____ № _____ засідання кафедри _____
Завідувач кафедри _____ / _____ /

Зміни та доповнення
на 20__ / 20__ н.р.

Затверджено
протокол від _____ № _____ засідання кафедри _____
Завідувач кафедри _____ / _____ /